

Waterschap
De Dommel

Droogte presentatie voor XR Eindhoven

Nan Zevenhek Algemeen Bestuur waterschap De Dommel

23 juni 2020

<https://www.linkedin.com/in/nanzevenhek/>

- *Feiten rond droogte*
- Effecten en wat is de schade?
- Aanpak bij Waterschap De Dommel
- Wat doet de provincie
- Wat doen gemeentes
- Wat doen anderen
- Wat kun je zelf doen ... infiltreren !

Feiten rond droogte

UW WATERSCHAP

Ontwikkelingen in grondwater

<https://www.dommel.nl/grondwaterstanden-actuele-situatie/>

Grondwateronttrekkingen

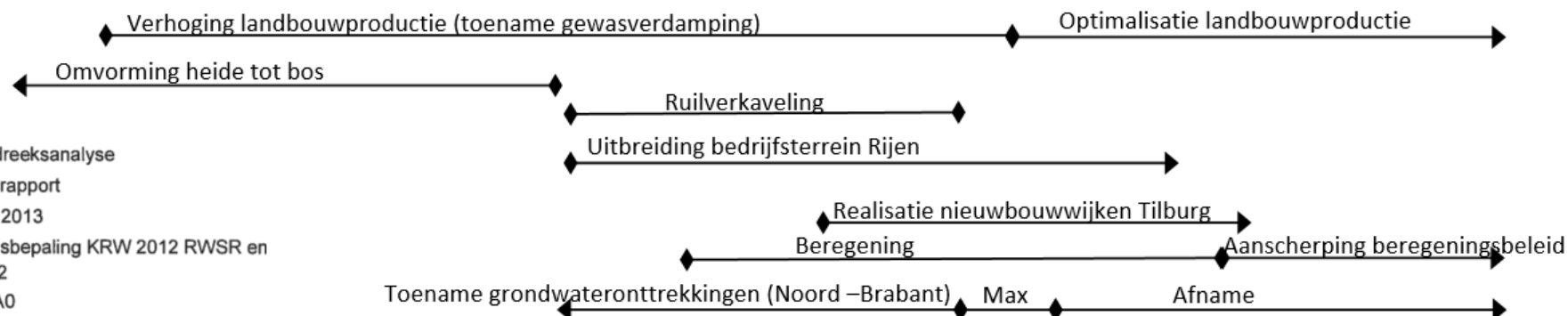
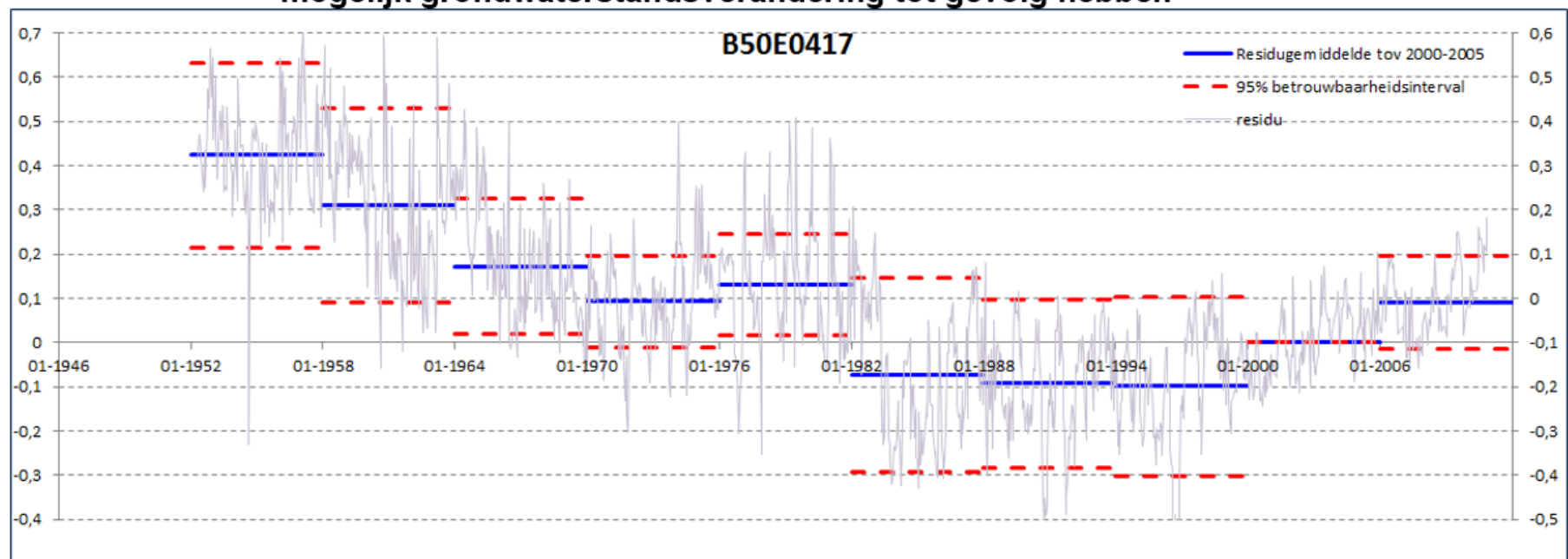
Nationale grondwater reserves

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/11/structuurvisie-ondergrond>

Grondwaterstanden in de tijd

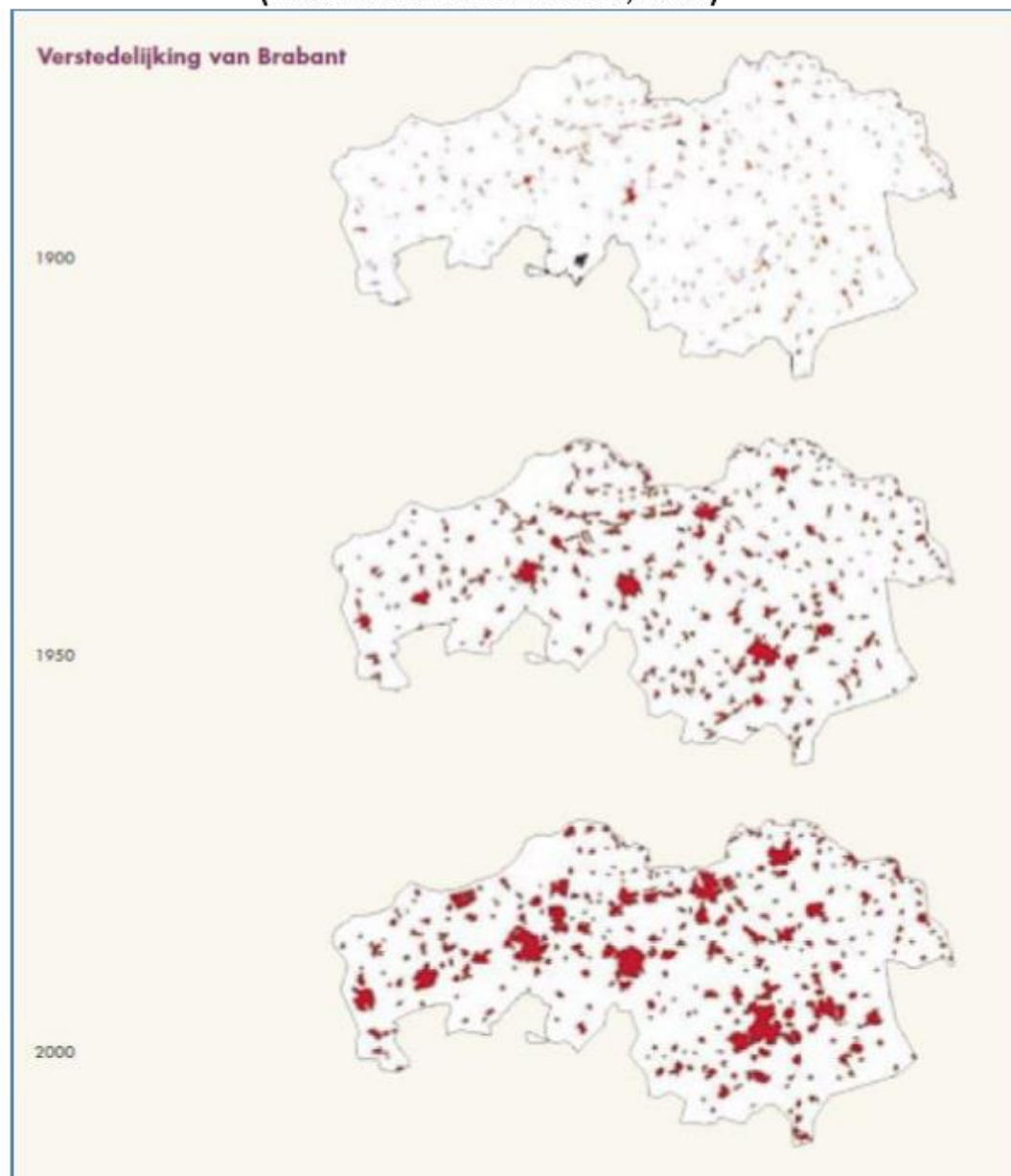
Figuur 4.1 Residueeks peilbuis B50E0417 (regio Gilze-Rijen) met menselijke ingrepen, die mogelijk grondwaterstandsverandering tot gevolg hebben

Verstedelijking Noord-Brabant 1900 – 1950 - 2000

Figuur 3.7

Verstedelijking van Noord-Brabant in 1900, 1950 en 2000
(Provincie Noord-Brabant, 2007)

Grondwateronttrekkingen

UW WATERSCHAP

Tabel 1 10 scenario's berekend met het grondwatermodel

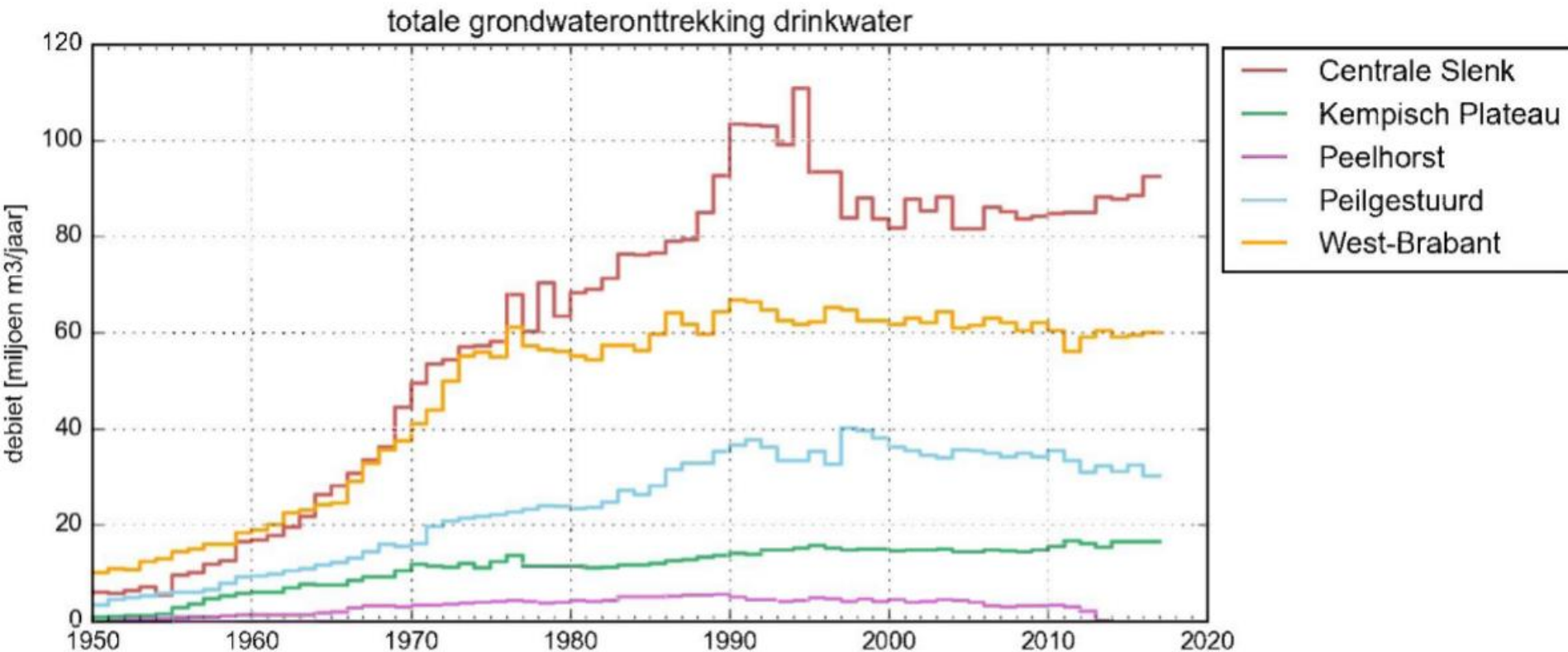
Scenario	Onttrekking (miljoen m ³ /jaar)			
	Drinkwater	Industrie	Beregening	Totaal
1. Referentie	199,0	21,5	35,6	256,1
2. Vergund	255,0	21,5	35,6	312,1

Toename grondwateronttrekking drinkwater

<https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/ps/20181214>

Waterschap De Dommel

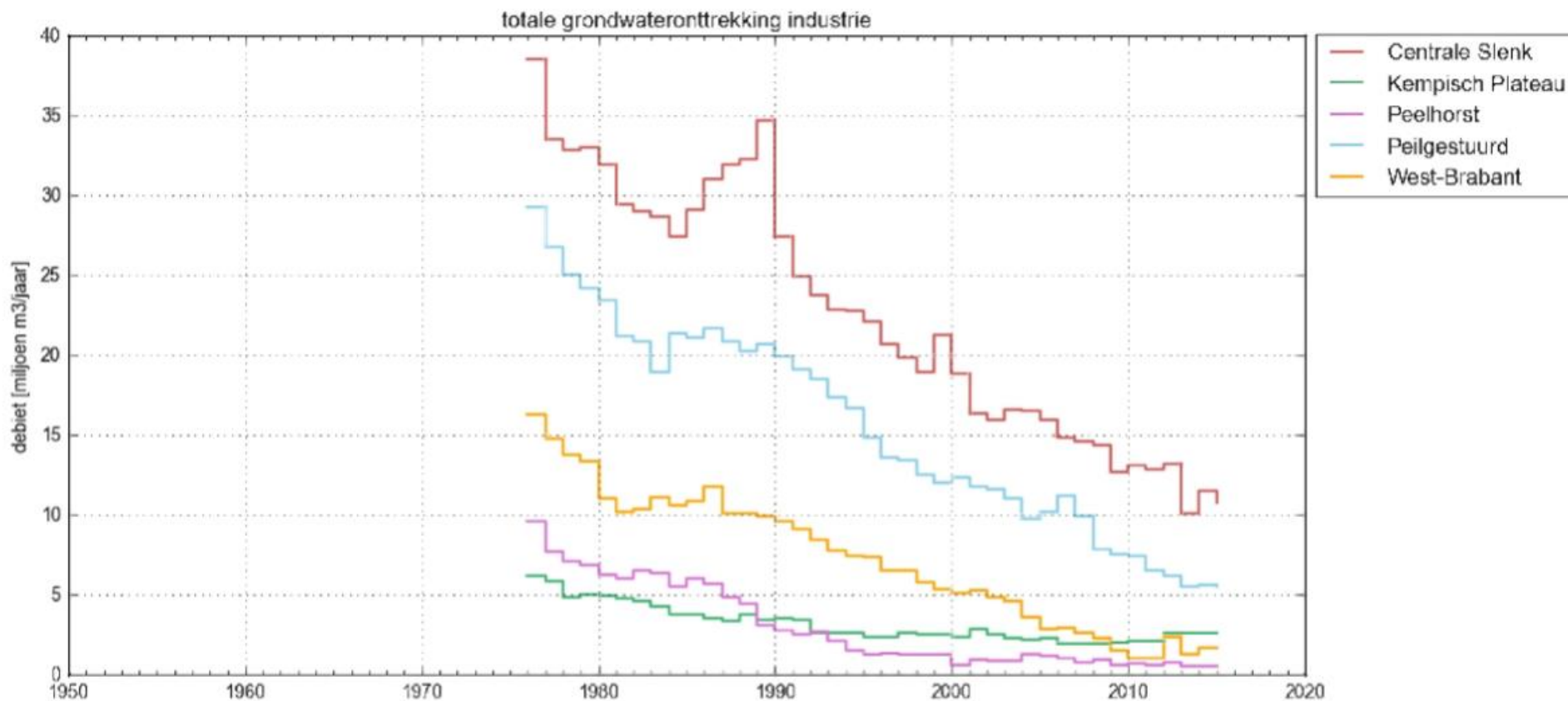

Figuur 4-1

Gemiddelde jaarlijkse onttrekking grondwater ten behoeve van openbare drinkwatervoorziening onderverdeeld in vijf deelgebieden
(Bron data: Brabant Water en Evides)

Ontwikkeling grondwateronttrekking industrie

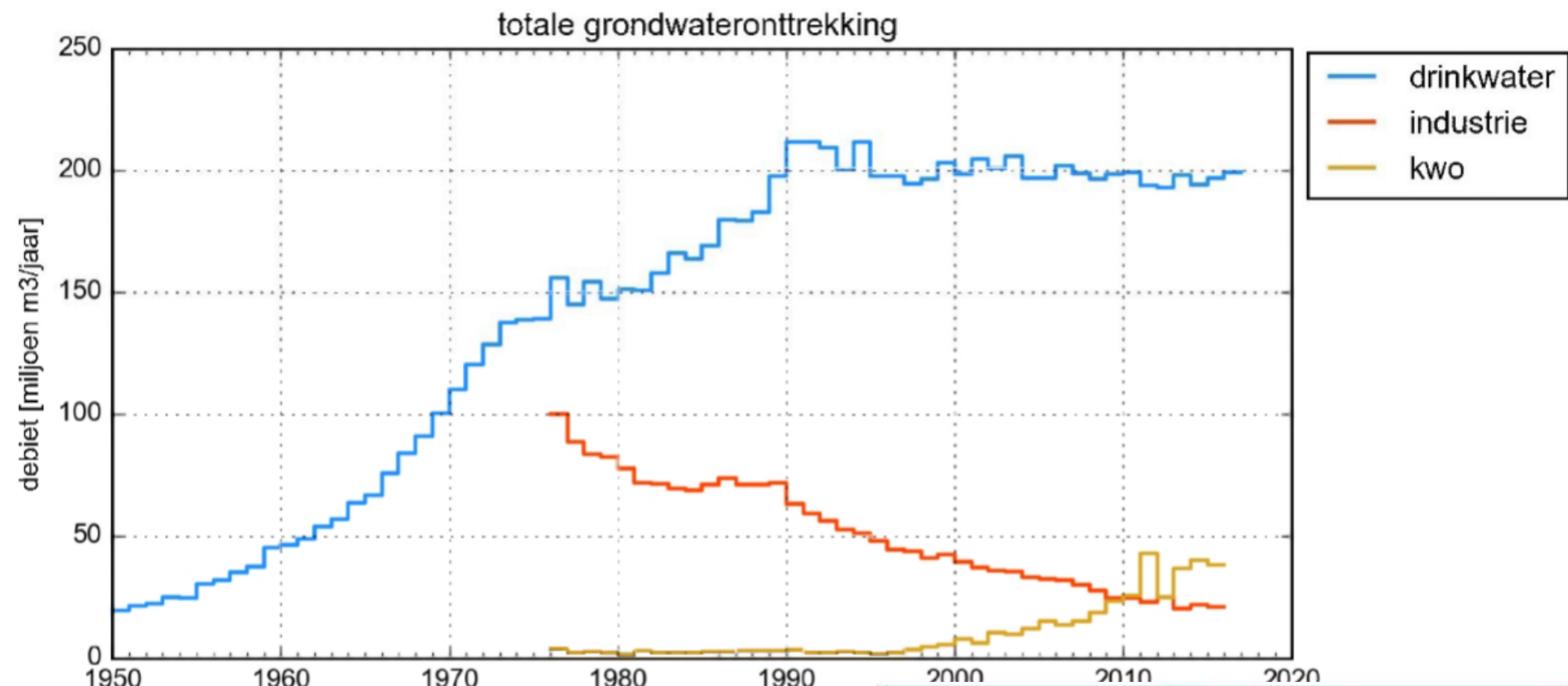
<https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/ps/20181214>

Figuur 4-9 Jaarlijkse hoeveelheid onttrokken grondwater ten behoeve van de industrie per deelgebied (Bron data: waterschappen en provincie Noord-Brabant)

Totale grondwateronttrekking

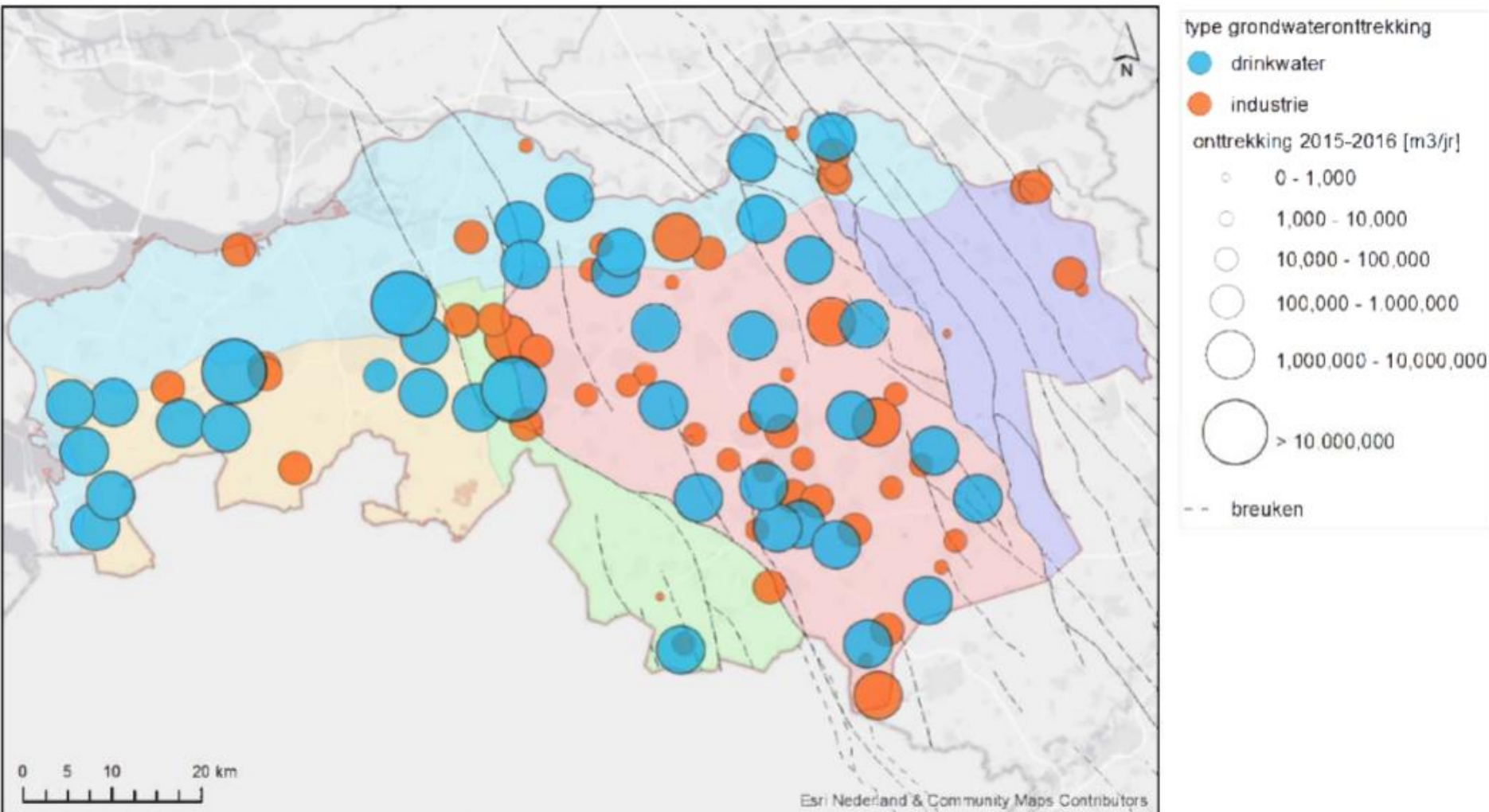
<https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/ps/20181214>

Figuur 4-12 Jaarlijkse geregistreeerde hoeveelheid onttrokken grondwater ten behoeve van drinkwater, industrie en KWO (Bron data: waterschappen en provincie Noord-Brabant). Voor KWO wordt zelfde hoeveelheid grondwater ook weer geïnfiltréerd.

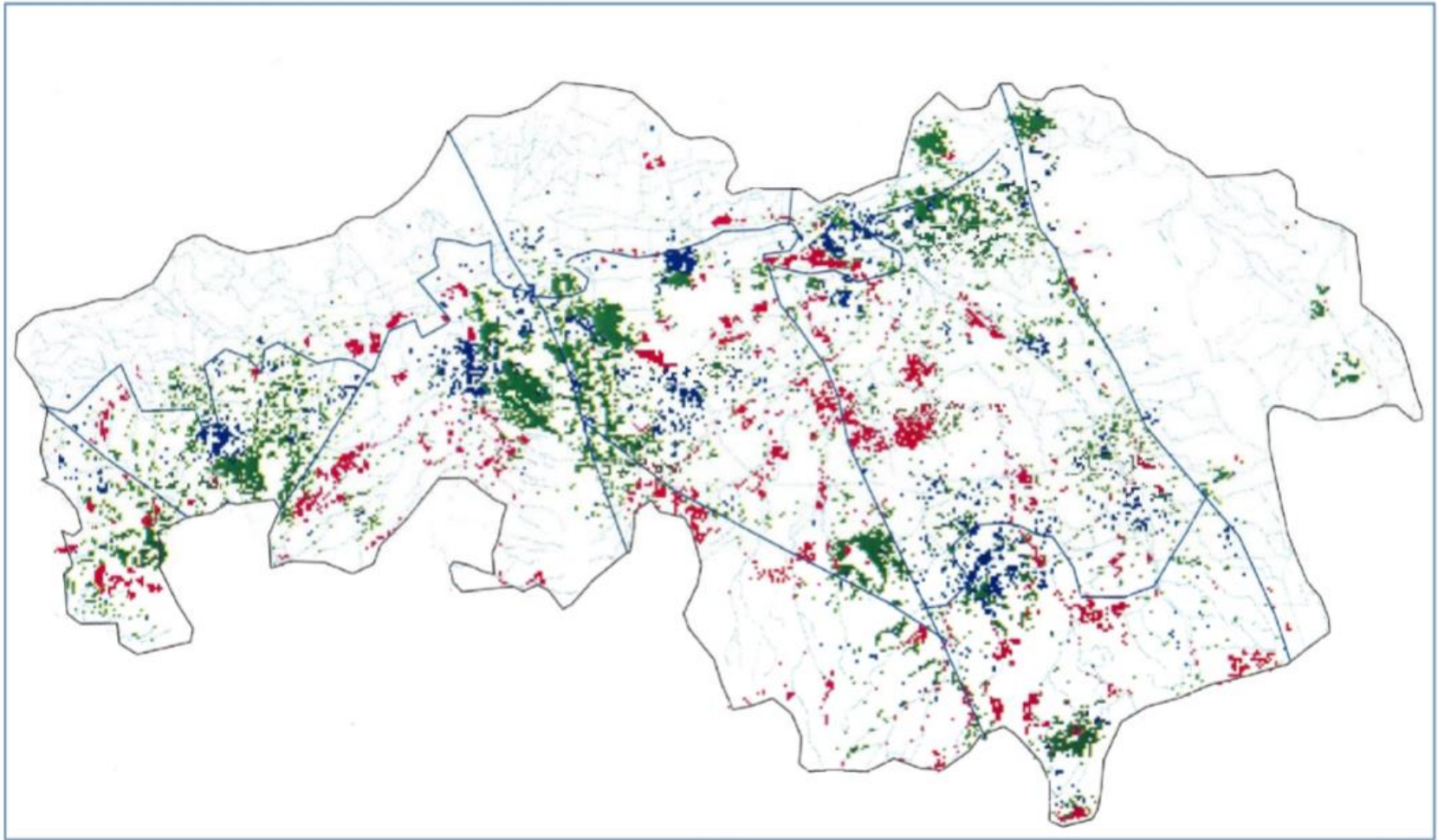
Onttrekking (miljoen m ³ /jaar)			
Drinkwater	Industrie	Berekening	Totaal
199,0	21,5	35,6	256,1

Gemiddeld onttrokken hoeveelheid grondwater drinkwater en industrie 2015/2016

Figuur 4-11 Gemiddeld (situatie 2015/2016) jaarlijks onttrokken hoeveelheid grondwater voor drinkwater en industrie (Bron data: waterschappen en provincie Noord-Brabant)

Knelpunten tgv drinkwaterwinning

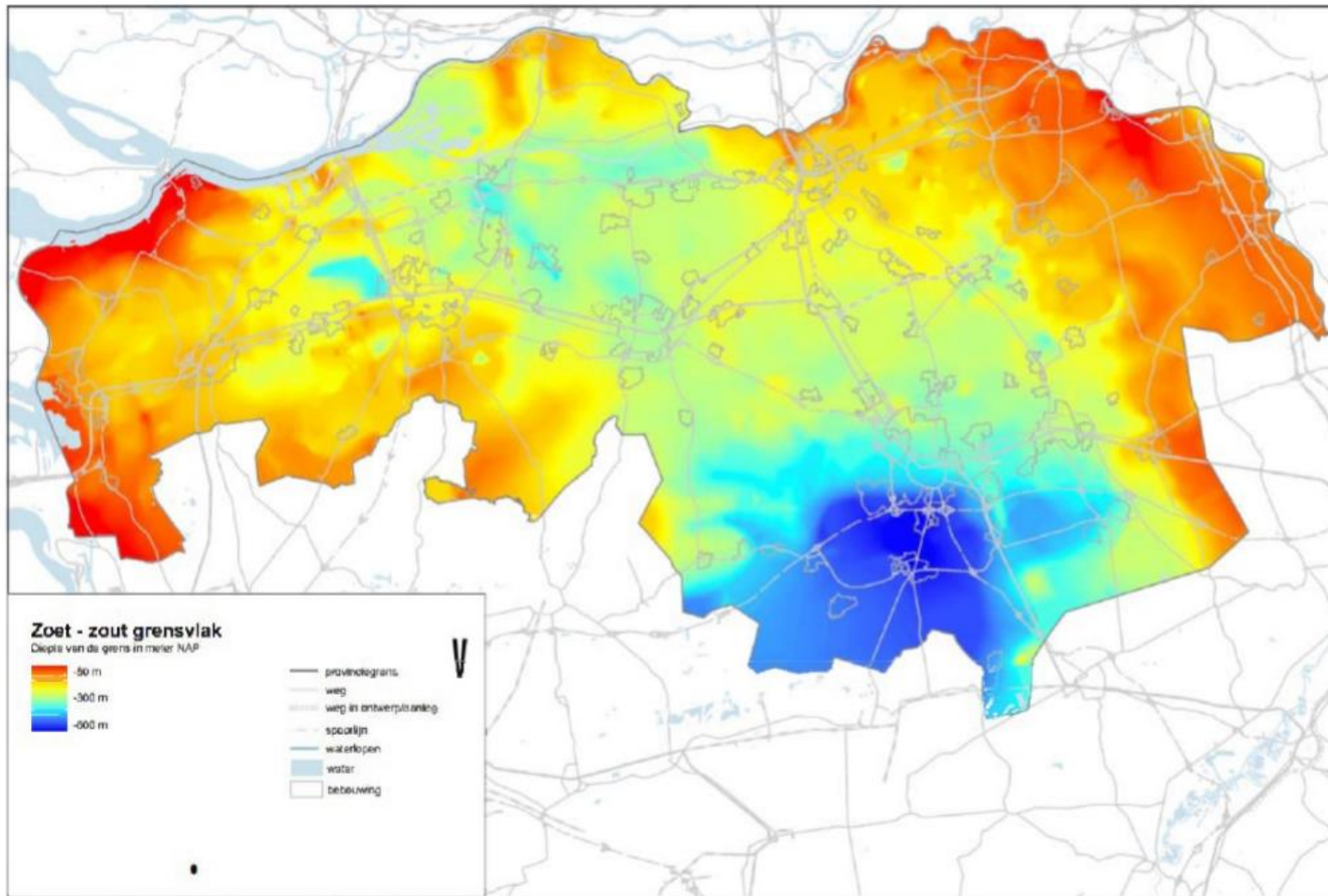
Figuur 1-1

Knelpunten ten gevolge van drinkwaterwinning voor de natuur (in rood), voor de landbouw (in groen) en voor stedelijk gebied (in blauw) volgens de Draagkrachtstudie uit 2001 (DHV, 2001)

Diepte van het zoute water

taakomgeving
P

*Figuur 2-23: Ligging
zoet-zout overgang
(1000 mg Cl/l
grensvlak)*

Verdringingsreeks: wie krijgt als 1^e water?

<https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/cpv/20180903>

UW WATERSCHAP

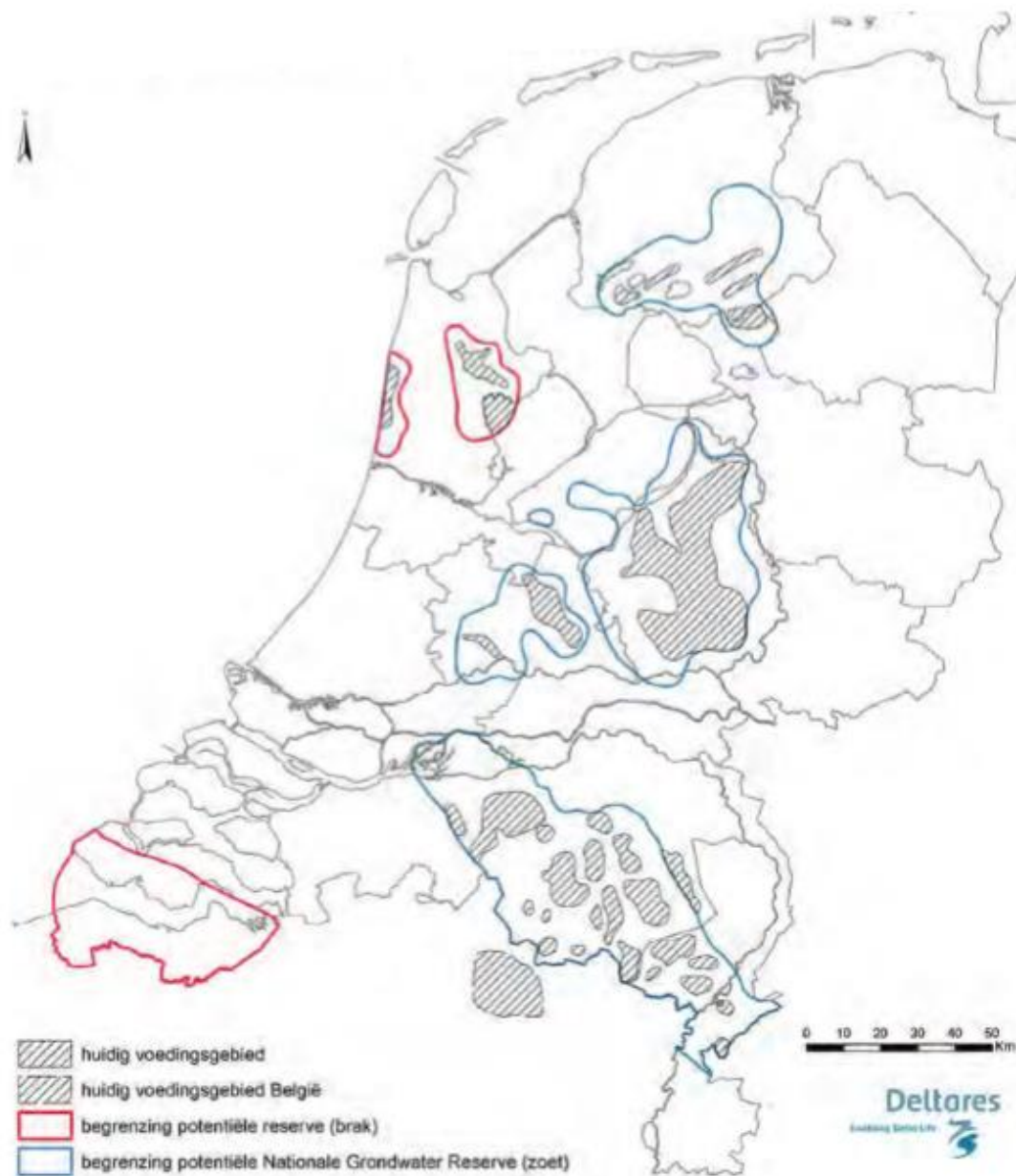

Figuur 1. De verdringingsreeks

Nationale Grondwater Reserves

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/11/structuurvisie-ondergrond>

Figuur 4 Begrenzing potentiële Nationale Grondwater Reserves. Bron Deltares.

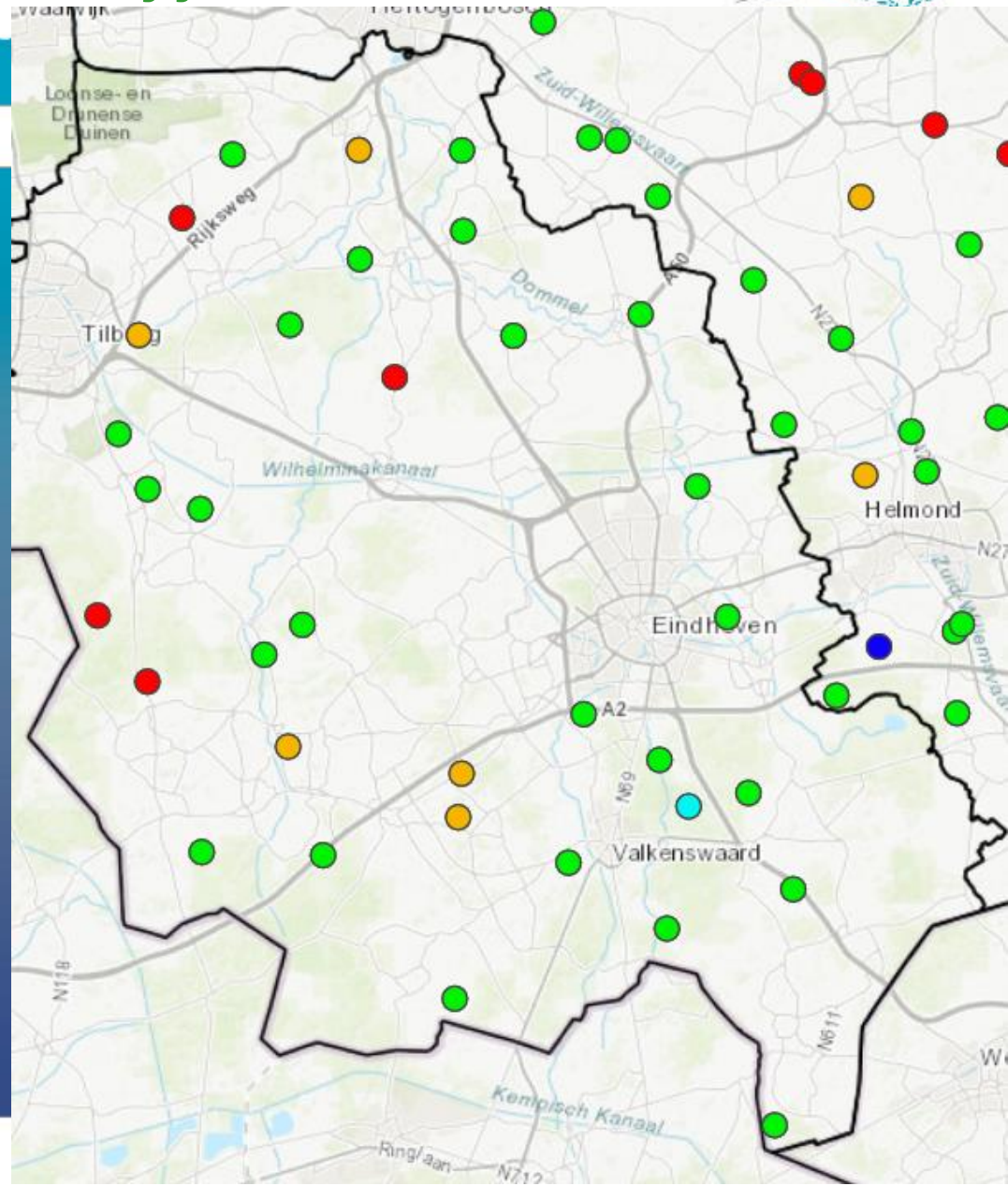

UW WATERSCHAP

Actuele grondwaterstand bij jou in de buurt

<https://www.dommel.nl/grondwaterstanden-actuele-situatie/>

Waterdata; open data

<https://www.dommel.nl/waterdata-open-data>

Waterschap De Dommel deelt actief data met haar omgeving, zoals kaartverhalen. Iedereen kan en mag deze (open) data gebruiken. Thematische data bieden u zelf meetgegevens selecteren, in grafieken visualiseren en downloaden.

Kaartverhalen

De kaartverhalen zijn voor iedereen vrij toegankelijk. Bij ieder kaartverhaal vindt u informatie over de data die erin zit.

Kaartverhaal Droogte

Kaartverhaal Wateroverlast

Kaartverhaal Kansen en risico's

Meetgegevensportaal

In het meetgegevensportaal kunt u zelf gegevens selecteren, in grafieken visualiseren en downloaden. Op de startpagina van het portaal leest u hoe u een account maakt.

Meetgegevensportaal

- Feiten rond droogte
- *Effecten en wat is de schade?*
- Aanpak bij Waterschap De Dommel
- Wat doet de provincie
- Wat doen gemeentes
- Wat doen anderen
- Wat kun je zelf doen ... infiltreren !

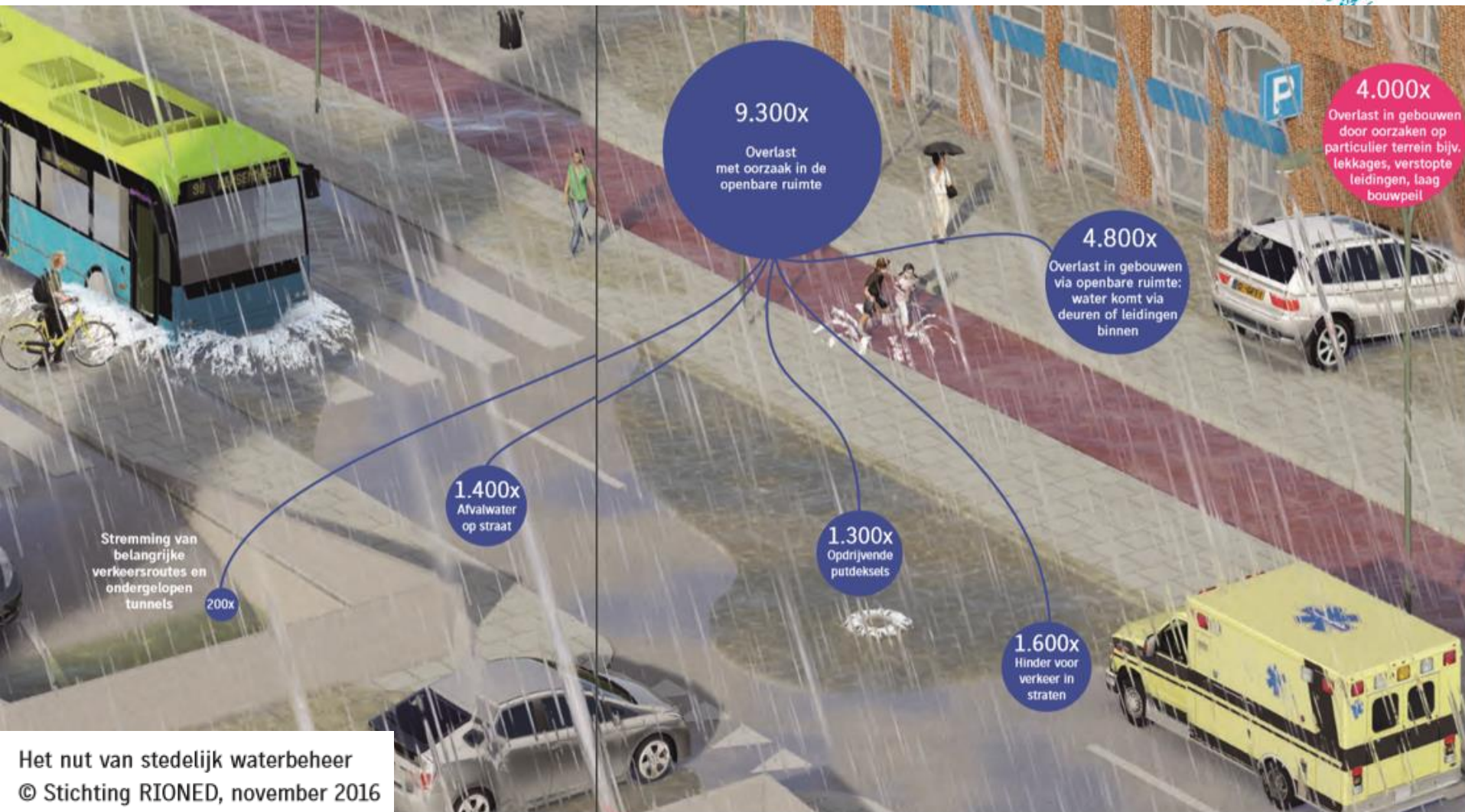
E25

afrit 1

Schade door wateroverlast in 2015

Schade Wateroverlast

- Deltares studie 2012: als we niets doen alleen al in stedelijk gebied tot 2050 schade van € 71 miljard...

Wat kost wateroverlast?

UW WATERSCHAP

Niets doen kost 71 Miljard Euro in 2015

Vergroting capaciteit rioolsysteem 50,7 Miljard Euro
cumulatief door eerdere vervanging dan technisch
noodzakelijk bij 100% gescheiden

riool

Stichting Rioned: datum laatst geactualiseerd 21-02-2017;
<https://www.riool.net/80/-meer-kosten-afkoppelen-en-besparen-op-zuivering>

Vergroting capaciteit RWZI x Euro voor piekafvoer

Lokale maatregelen nodig

Honderden schadeclaims

Direct na de overlast

Aantal schadeclaims n.a.v. droogte

UW WATERSCHAP

0

- Feiten rond droogte
- Effecten en wat is de schade?
- *Aanpak bij Waterschap De Dommel*
- Wat doet de provincie
- Wat doen gemeentes
- Wat doen anderen
- Wat kun je zelf doen ... infiltreren !

Cie 25 oktober 2017: agendering regenwater

UW WATERSCHAP

afkoppelen

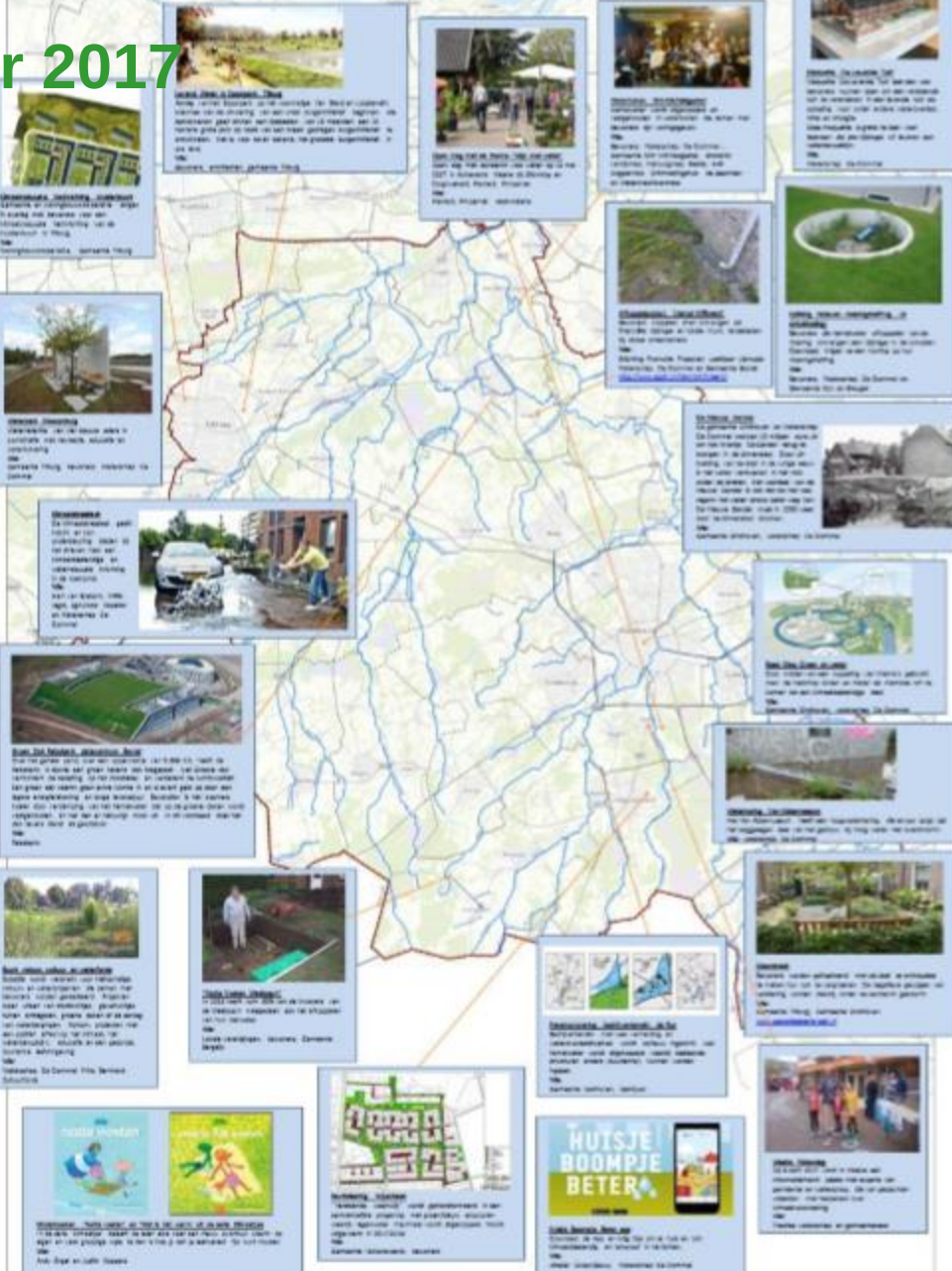
of
**anders omgaan
met regenwater**

Cie 25 oktober 2017

wat doen we al

Klimaatrobuust maken van het bebouwde gebied

Waterschap
e Dommel

Cie 25 okt 2017: samenwerking volks- vertegenwoordigers gemeente en waterschap

UW WATERSCHAP

WAARDEVOL WATER

In juni 2016 waren er zware langdurige regenbuien in Brabant, gevolgd door veel droogte en hitte. Door klimaatverandering zal dit vaker voorkomen met alle gevolgen van dien. *Wat kunnen we er aan doen?* Fracties van waterschap De Dommel en van de gemeenteraad Waalre nodigen u daarom uit voor de WaalreWaterdag: een informatie-markt met experts, waar wij graag met u van gedachten wisselen.

WaalreWaterdag

- Duurzaam toekomstig waterbeheer
- Regenwater afkoppelen en een watervriendelijke tuin
- Aanmelden voor de actie 'Slimmer met regenwater'
- Wat mag wel/niet in het riool en waarom
- De natuur in en rondom de Tongelreep, een mooie en schone beek
- De taakverdeling tussen waterschap, gemeente en inwoners
- Uw ideeën voor de Wateragenda van Waalre
- Voor de jongsten: voorlezen Beer & Staartje, prijzen voor kleurtekeningen

Ook watergraaf Peter Glas en een medewerker van de gemeente gaan graag met u in gesprek over water. Loop gerust binnen tussen 11.00 en 15.00 uur in de zaal van Café Moonen, waar *gratis* koffie, thee en natuurlijk water klaarstaan. Tot dan!

Mado Ruys waternatuurlijk.nl/de-dommel, Hans Witvoet GL en Nan Zevenhek zw14.nl/water

8 april 2017 winkelcentrum Den Hof

wat doen we al

Cie 25 oktober 2017: diversiteit maatregelen

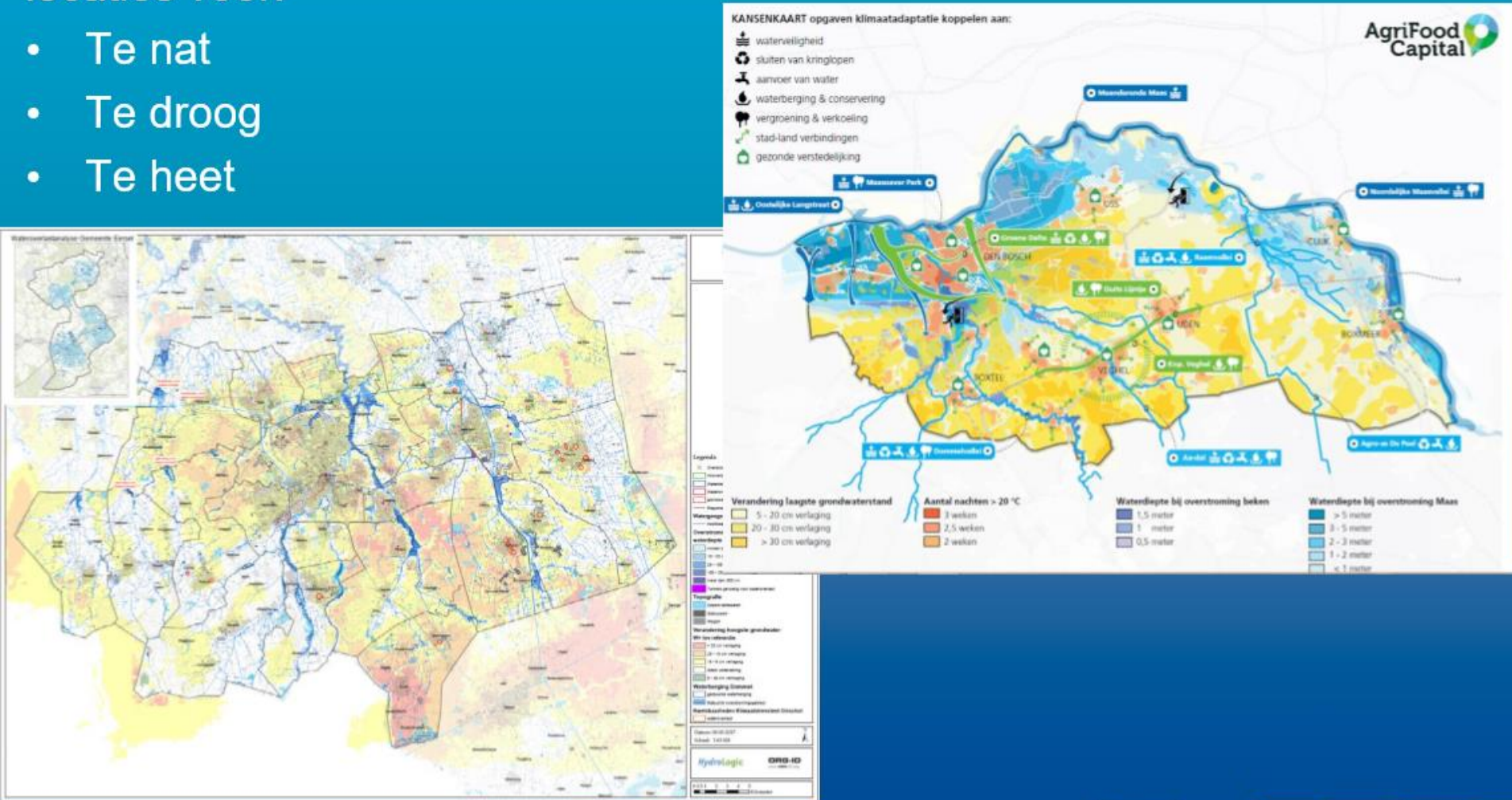
UW WATERSCHAP

verhard oppervlak in stedelijk gebied

- ~ 50% openbaar gebied (straten, wegen, pleinen)
- ~ 50% particulier (huiseigenaren, woningbouwverenigingen, bedrijventerreinen) eigendom (daken, opritten, terras,.....)

-> openbaar gebied en particulier terrein vragen elk een eigen aanpak en kennen andere spelers

- Te nat
- Te droog
- Te heet

Cie 8 april 2020: Leven-de-Dommel

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/61a74415-1d5d-4445-aaa3-84340a238d2a>

Activiteiten, verdeeld over een aantal thema's

1. Water vasthouden en slim sturen in het landelijk gebied:
2. Sponswerking bebouwd gebied vergroten
3. Samen met gebiedspartners het juiste gebruik op de juiste plek
4. Risicogestuurd maaibeheer
5. Onttrekkingen van grond- en oppervlaktewater (o.a. berekening)
6. Waterverdeling
7. Bodem als spons

Vertaald in SMART-doelen

Bestuursprogramma:

- Robuust en stuurbaar watersysteem
- De druppel vasthouden waar hij valt
- Met en vóór de streek

Voorbeelden activiteiten in Leven-de-Dommel

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/61a74415-1d5d-4445-aaa3-84340a238d2a>

Activiteiten, verdeeld over een aantal thema's

1. Water vasthouden en slim sturen in het landelijk gebied:
2. Sponswerking bebouwd gebied vergroten
3. Samen met gebiedspartners het juiste gebruik op de juiste plek

Gebied dat er op is ingericht dat het kan overstromen, gewassen staan op de juiste plek

Door water vast te houden op flanken van de beek kan water infiltreren vóór het in de beek komt

Plan maken voor gebieden waar problemen ontstaan door veel regen, veel afvoer en veel afstromend water uit bebouwd gebied

Cie WDD 8 april 2020: schotbalkstuwen

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/61a74415-1d5d-4445-aaa3-84340a238d2a>

Er wordt ca. **345.000 m³ /jr** minder water afgevoerd en geïnfiltreerd met de 46 schotbalkstuwen in B en C watergangen

*) *Gedeeltelijk samen met ZLTO
(Wel goed water geven)*

Leggerstuwen en nieuwe (te plaatsen) Stuwen

Legenda

Stuwen ZLTO (1e levering)

- Plaatsen drempels (28)
- Plaatsen stuw (12)

Stuwen ZLTO (2e levering)

- Stuwen ZLTO (2e levering) (20)

Nieuwe Stuw (vanuit Beheer)

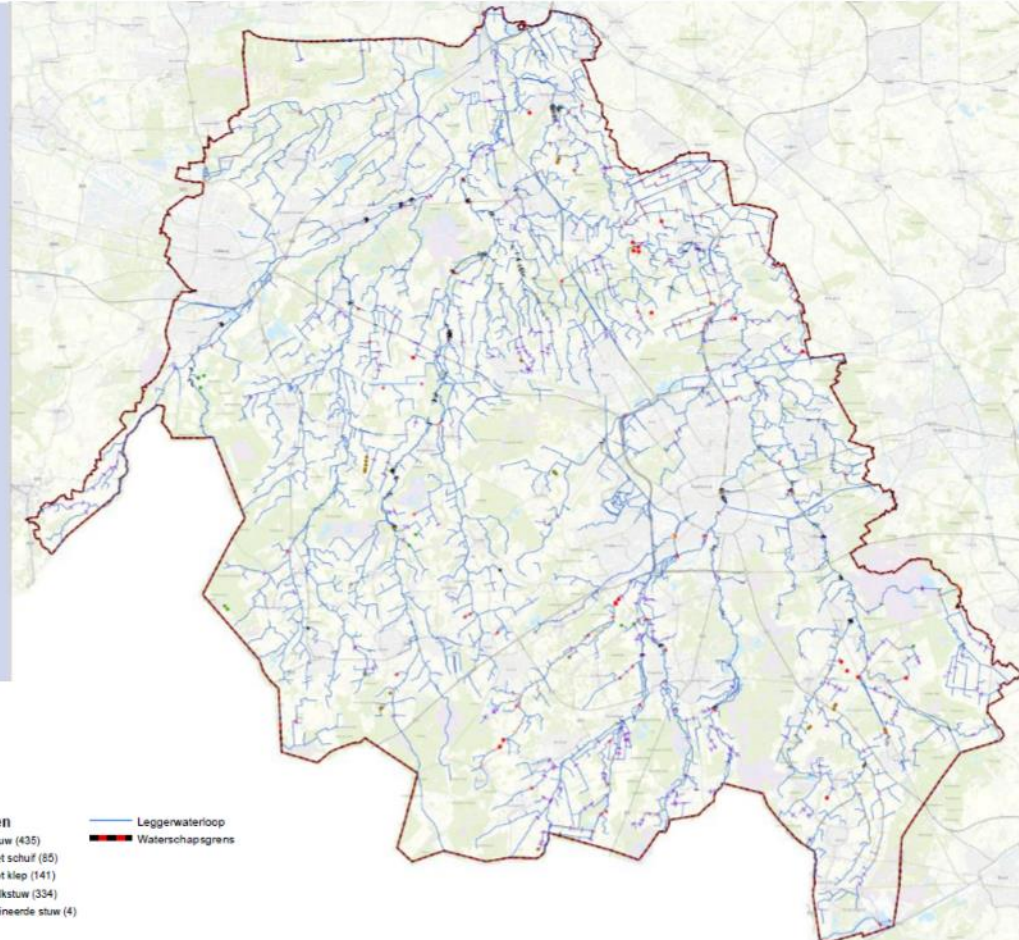
Soort

- Grondslam (1)
- LOP Goot (2)
- LOP stuw met duiker (27)
- Schotbalk in duiker (2)

Leggerstuwen

- vaste stuw (435)
- stuw met schuif (85)
- stuw met klep (141)
- schotbalkstuw (334)
- gecombineerde stuw (4)

- Leggerwaterloop
- Waterschapsgrens

Cie WDD 8 april 2020: klimaatbuffers

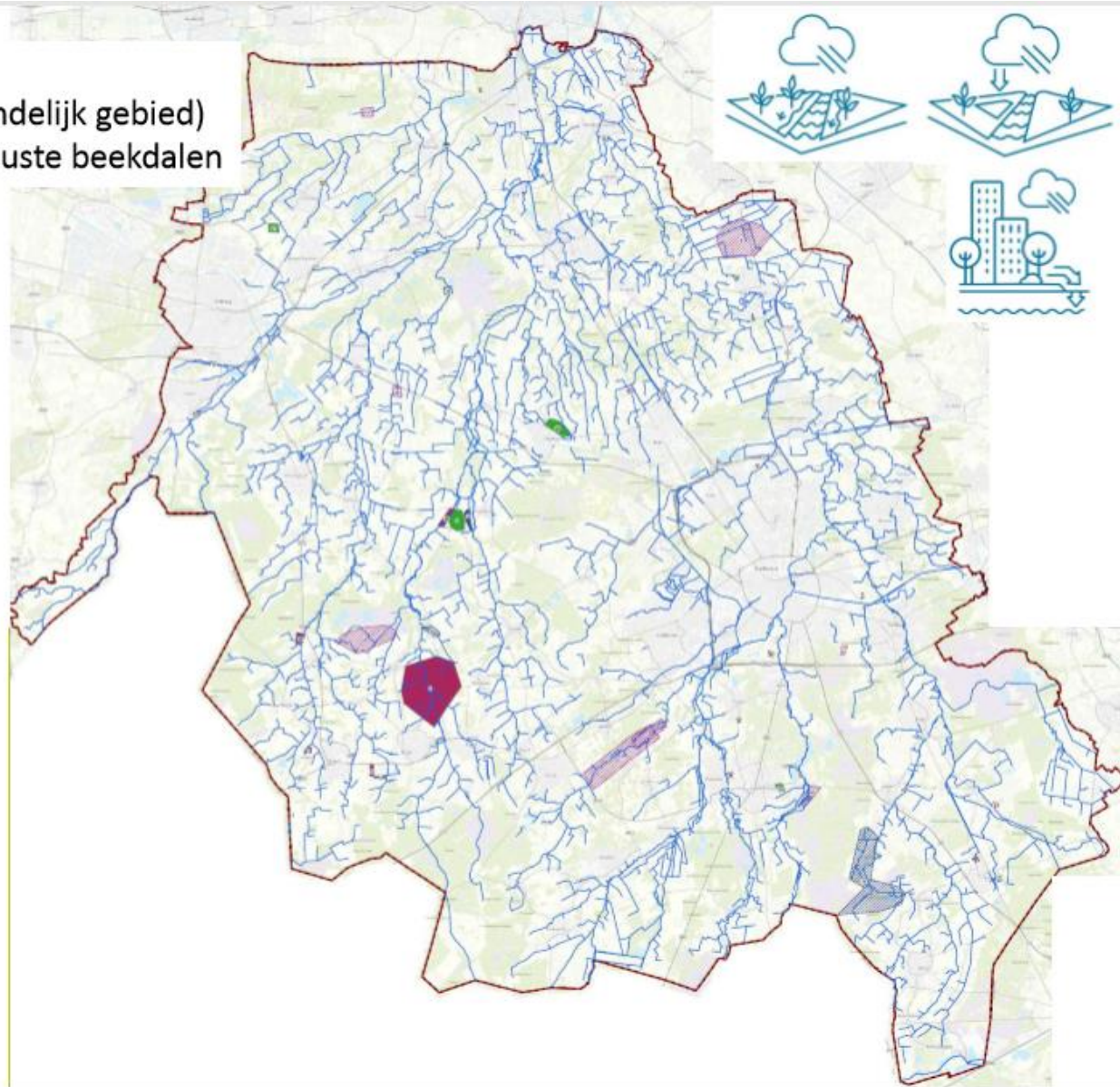
<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/61a74415-1d5d-4445-aaa3-84340a238d2a>

Klimaatbuffers
(stedelijk en landelijk gebied)
en klimaatrobuuste beekdalen

WATERSCHAP

Legenda

A-wateren

Categorie Oppervlaktewaterlichaam

— primair, hoofdwaterloop; primair, kanaal

Waterschapsgrens

— Waterschapsgrens

Klimaatbuffer Landelijk

Status

- Gerealiseerd
- Initiatieffase watervasthouden
- Initiatieffase wateroverlast
- Planuitwerking
- Verkenning

Klimaatbuffer Stedelijk

Status

- Gerealiseerd
- Initiatieffase watervasthouden
- Initiatieffase wateroverlast
- Planuitwerking
- Verkenning

Cie WDD 8 april 2020: Bodemmaatregelen

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/61a74415-1d5d-4445-aaa3-84340a238d2a>

WATERSCHAP

Bodemmaatregelen

Legenda

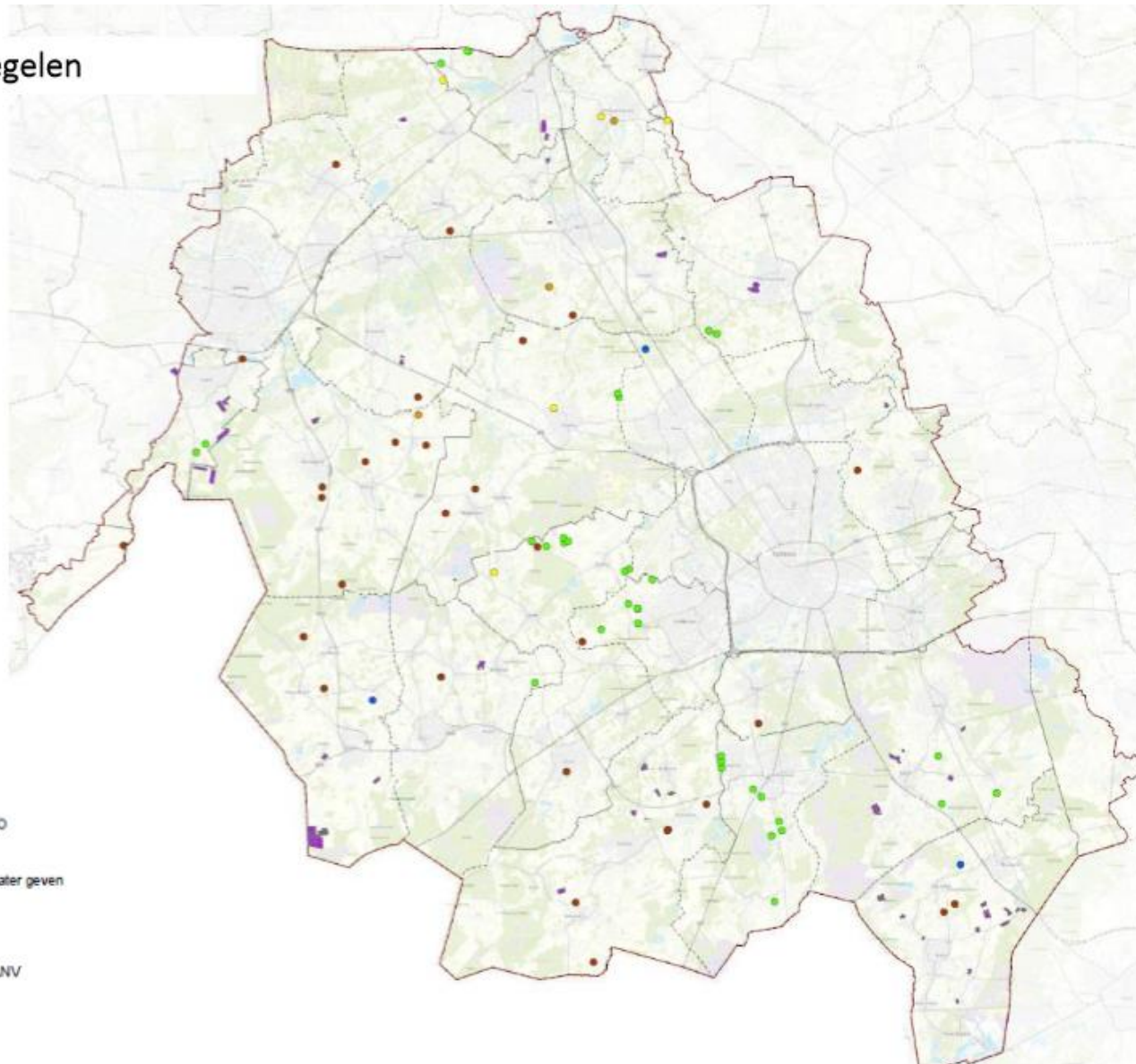
Bodemmaatregelen

- Afzet Bokashi afkomstig van TBO
- Afzet maaisel
- Bodemmaatregelen Wel goed water geven
- Bodemonderzoek Voedselbos
- Natte teelt

Bodembeheerpakketten via ANV

Waterschapsgrens (lijn)

Gemeentegrenzen

Cie WDD 24 juni 2020: droogte

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/b22b827a-35da-4292-9540-ccb0d3b82724>

WATERSCHAP

Oorzaken verdroging

- 3 grote invloeden op grondwater:
- Ons afvoersysteem (ontwatering en versnelde afwatering)
- Onttrekken grondwater
- Toename verharding

Als iemand uit uw omgeving een van de commissies als toehoorder wil bijwonen, kan dat via de link www.livestreampartner.nl vanaf ca. 08:55 u op woensdag 24 juni.

Cie WDD 24 juni 2020: waterbalans

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/dedommel/b22b827a-35da-4292-9540-ccb0d3b82724>

Waterbalans Dommelgebied in cijfers

Slim gebruik rioolcapaciteit

UW WATERSCHAP

↳ You Retweeted

Waterschap De Dommel @wddommel · Jun 11

Samen op zoek naar mogelijkheden. [@gemhaaren](#) Stopt voorlopig het besproeien van bomen en jonge aanplant met grondwater. In bepaalde regenwaterriolen is genoeg regen opgevangen om hiervoor te gebruiken. Een soort ondergrondse regenton. Goed idee! [#elkedruppeltelt](#)
[#droogte2020](#)

Tijdelijke dammen

Waterschap De Dommel @wddommel · Jun 12

Het is kurkdroog, we nemen vele maatregelen om het water vast te houden.

🌊 We leggen o.a. tijdelijke dammen aan van folie en zand. Foto: @gem_heezeleende bij de Rielloop. Samen met onze partners in het gebied zoeken we naar de beste oplossing nu [#elkedruppeltelt](#) [#droogte2020](#)

UW WATERSCHAP

Later maaien door droogte

Goedemorgen WATERSCHAP

[Home](#) > Later maaien door droogte

Later maaien door droogte

25-04-2019, 13:54

De afgelopen periode liet zien dat voldoende water niet altijd vanzelfsprekend is. Van ons gebied nog steeds niet of nauwelijks hersteld. We werken daarom hard om het water te houden. Ook bij het uitvoeren van onze maaierwerkzaamheden wil het water, indien mogelijk, vasthouden in het gebied. Droogtecoördinator Schilte bij Waterschap De Dommel: "Bij water stroomt, willen we nu niet versneld afvoeren". Begroeiing houdt het water vast. Waterschap De Dommel heeft daarom besloten om de jaarlijkse maaiplanning

Overlevingswater voor zeldzame natuur

Extra water voor droogvallende Beekloop om zeldzame natuur te redden

17-07-2019, 09:12

Waterschap De Dommel start vanaf woensdag 17 juli 2019 in Bergeijk met een reddingsactie in de Beekloop. Daarin staat door regengebrek nauwelijks water meer. Kwetsbare natuur dreigt te verdwijnen als de beek droogvalt. De actie bestaat uit het overpompen van grondwater uit twee nabijgelegen grondwaterputten naar de droge beek. Een laagje van enkele centimeters 'overlevingswater' geeft de bijzondere soorten in de Beekloop de kans de droogte te doorstaan.

Martijn Tholen (lid dagelijks bestuur): "Vorig jaar tijdens de extreme droogte pasten we deze noodmaatregel voor het eerst toe, en met resultaat. We hebben vandaag besloten dat we deze actie – als het noodzakelijk blijkt – deze zomer ook zullen doen voor de Reusel, Keersop, Tongelreep en Beerze."

Een laagje 'overlevingswater' van enkele centimeters moet zeldzame natuur redden. Dit is een voorbeeld van de Keersop in 2018.

[Home](#) > [Aanvragen en regelen](#) > [Subsidie klimaatbuffers: samen beter voorbereid op weersextremen](#)

Subsidie klimaatbuffers: samen beter voorbereid op weersextremen

Het klimaat verandert en het weer wordt extremer. Dat raakt ons allemaal. Inwoners. boeren. bedrijven en overheden. Actie

Andere maatregelen van De Dommel

UW WATERSCHAP

- Hermeanderen van beken
- Ophogen van bodem van beken
- Afvlakken van de curve – Riool Water Zuiverings Installatie
- Infiltratie en zo langzaam mogelijk afvoeren
- Waterbergingen omgekeerd gebruiken

En ook:

UW WATERSCHAP

- **Watertransitie: er mag geen druppel meer uit**
<https://magazines.publiekdenken.nl/hetwaterschap-5-2020/watertransitie-bij-waterschap-de-dommel/>
- **Grondstoffenfabriek:**
<https://www.waterschappen.nl/projecten/grondstoffenfabriek/>
- **Energietransitie**
<https://www.uvw.nl/thema/duurzaamheid/energie/>
- **Waterschappen energieneutraal in 2025**

Samen met alle waterschappen: omdenken

UW WATERSCHAP

Aanpassing belastingstelsel

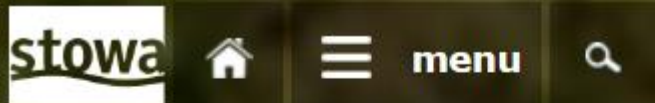
**Kostenveroorzaker betaalt i.p.v.
Vervuiler betaalt**

Commissie Aanpassing Belastingstelsel

NAAR GEDIFFE- RENTIEERD BELASTING- STELSEL VOOR REGENWATER?

Herman Havekes,
Culemborg, 8 juni 2017

Studiedag: Vele wegen die naar 'ontsteende en ontkoppelde stad' leiden

Datum: 12-07-2017

 UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

België: wet- en regelgeving

Art. 6.2.2.1.2§4 “Onverminderd andere wettelijke bepalingen, milieuvoorwaarden uit dit reglement of milieuvergunningsvoorwaarden, moet voor de afvoer van hemelwater de voorkeur gegeven worden aan de afvoerwijzen zoals hierna in afnemende graad van prioriteit vermeld:

- opvang voor hergebruik;
- infiltratie op eigen terrein;
- buffering met vertraagd lozen in een oppervlaktewater of een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater;
- lozing in de regenwaterafvoerleiding (RWA) in de straat.

Slechts wanneer de beste beschikbare technieken geen van de voornoemde afvoerwijzen toelaten, mag het hemelwater overeenkomstig de wettelijke bepalingen worden geloosd in de openbare riolering.”

Hoe werkt België hier aan?

TERSCHAP

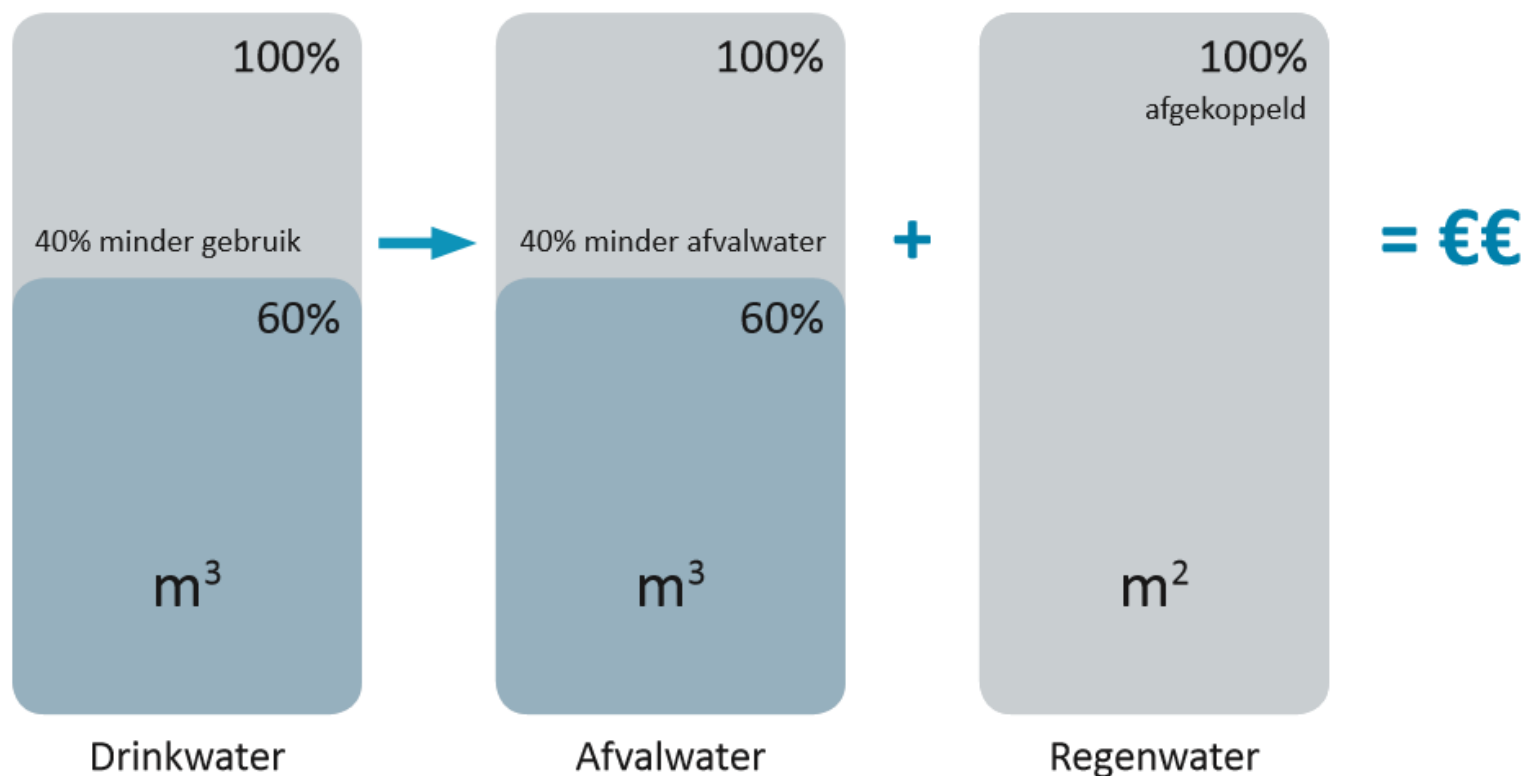
- Door lokale afkoppeladviseurs in te schakelen
- Door lokale toetsers die komen kijken/controleren of je aan wet en regels voldoet
- Door te ondersteunen door middel van subsidies

Duitsland:

- Afvalwaterheffing is gekoppeld aan drinkwaterverbruik
- Regenwaterheffing is gebaseerd op daadwerkelijke m² waarvan regenwater wordt afgevoerd

Hierdoor worden maatregelen zoals regenwatergebruik rendabel

Voorlichting www.dommel.nl @WDDommel

WATERSCHAP

Goedemorgen,

[Home](#) > [Actueel](#) > [Droogte](#) > Droogte: hoe ontstaat het?

Droogte: hoe ontstaat het?

Met de klimaatveranderingen zien we dat extreem droge en natte perioden elkaar opvolgen. Hiermee wordt bedoeld dat er gedurende een langere periode geen neerslag valt. Maar ook andere factoren, zoals landschap, bodem, grondwater en verdamping spelen een rol.

Watergraaf Erik de Ridder

UW WATERSCHAP

Vandaag:

Erik de Ridder @erikderidder · 4h

"Het is nu alle hens aan dek tegen droogte"
Sterk appèl van de collega's uit de Achterhoek. "(...) samen optrekken. Doen we dat niet, dan verliezen we dit keer wel 'de strijd met het water' en verdampen de gelden die er nu voor zijn uitgetrokken." | Trouw

15 juni 2020:

<https://www.omroepbrabant.nl/tv/programma/3106632/KRAAK-2020/afl levering/3205724/KRAAK>

.... Interviews, tweets, bezoeken etc.

- Feiten rond droogte
- Effecten en wat is de schade?
- Aanpak bij Waterschap De Dommel
- *Wat doet de provincie*
- Wat doen gemeentes
- Wat doen anderen
- Wat kun je zelf doen ... infiltreren !

Wat doet de provincie?

UW WATERSCHAP

- **Onderzoek robuustheid grondwaterlichamen**
<https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/ps/20181214>
- **Verdringingsreeks water**
<https://www.brabant.nl/bestuur/provinciale-staten/statenstukken/cpv/20180903>
- **Voortzetting waterbeleid Rik Grashoff**

Bestuursakkoord van de provincie

<https://www.brabant.nl/bestuur/bestuursakkoord-2020-2023?UA-11623725-42>

UW WATERSCHAP

DIT GAAN WE DOEN

- We geven uitvoering aan de Visie Klimaatadaptatie en de bestuursopdracht 'Stoppen van verdroging met een waterrobuuste inrichting van Brabant' die voor de zomer in PS besproken wordt. Om het belang van de aanpak van verdroging te onderstrepen zorgen we ervoor dat reeds deze bestuursperiode extra middelen beschikbaar zijn. De visie is op hoofdlijnen en geeft voldoende mogelijkheden voor invulling samen met relevante partners.
- De opgave is groot en we kunnen niet alles in één keer aanpakken. Dat betekent dat we samen met alle stakeholders scherp moeten kiezen in onze prioriteiten, waarbij het voldoen aan de normen uit de Kader Richtlijn Water in 2027 het uitgangspunt is.
- Als provincie gaan we in gerichte gebieden grootschalig aan de slag met water en bodem, waarbij we met waterschappen, gemeenten en grondeigenaren samenwerken. Door gebiedsgericht te werken zoeken wij daarbij nadrukkelijk naar kansrijke combinaties met onze opgaven, zoals recreatie, natuur, wonen, landbouw en de energietransitie. Als we prioritaire gebieden moeten aanwijzen, kijken we eerst en vooral ook naar de stikstofgevoelige Natura2000-gebieden om zo actief de verbinding te leggen met de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof waardoor de wateraanpak ook positief bijdraagt aan de aanpak stikstof.
- We zorgen voor onze veiligheid door de bescherming tegen hoogwater. Daarvoor geven we onder meer uitvoering aan het Deltaprogramma Maas. We gaan ervoor zorgen dat ons watersysteem voldoet aan de normen voor regionale wateroverlast.

Miljoenenplan tegen droogte overgenomen!

UW WATERSCHAP

↳ Rik Grashoff Retweeted

Eindhovens Dagblad ✓ @ED_Regio · May 13

Nieuwe Brabantse coalitie neemt miljoenenplan van Grashoff tegen droogte over

Nieuwe Brabantse coalitie neemt miljoenenplan van Grashoff tegen dro...
DEN BOSCH - De provincie Noord-Brabant trekt de komende tien jaar 68 miljoen extra uit om verdroging van kwetsbare natuurgebieden tegen t...
ed.nl

- Feiten rond droogte
- Effecten en wat is de schade?
- Aanpak bij Waterschap De Dommel
- Wat doet de provincie
- *Wat doen gemeentes*
- Wat doen anderen
- Wat kun je zelf doen ... infiltreren !

Wat kan de gemeente doen

UW WATERSCHAP

Stad als spons – hittestress voorkomen

Riool als buffer 40 jaar afschrijving!

Wadi's voor infiltratie

Water op straat – stoepen nodig

Motiveren inwoners

Wat doen gemeentes: meer dan voorheen...

UW WATERSCHAP

<https://www.eindhovenduurzaam.nl/klimaat/wat-kun-je-zelf-doen>

<https://www.sonenbreugelverbindt.nl/web/wij-doen-het-groen/afvalwater-scheiden>

<https://www.breda.nl/subsidie-water-en-groen>

<https://www.rainproof.nl/>

Samen met waterschappen

Maar veel meer nodig! Rol gemeenteraad...

UW WATERSCHAP

Visie, lef en gedrevenheid cruciaal !!!

**Gemeentelijk Rioleringsplan
Inrichting van wijken en straten
Toekennen van budgetten**

**Hoe fijn is wonen in mijn wijk nu en
straks ?**

- Feiten rond droogte
- Effecten en wat is de schade?
- Aanpak bij Waterschap De Dommel
- Wat doet de provincie
- Wat doen gemeentes
- *Wat doen anderen*
- Wat kun je zelf doen ... infiltreren !

Deltacommissaris Peter Glas

<https://www.deltacommissaris.nl/>

UW WATERSCHAP

You Retweeted

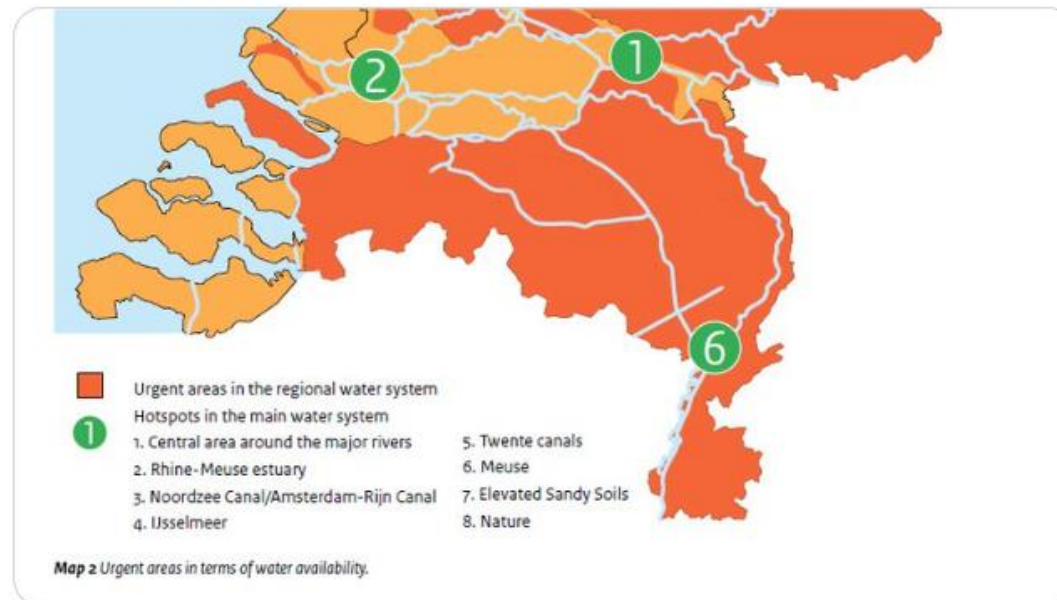

Dutch Embassy London @NLinUK · May 29

The [#DeltaProgramme](#) in the Netherlands is not just successfully preventing the country from flooding, it also contains [#FreshWaterSupply](#) measures to prepare the nation for prolonged periods of [#drought](#).

More info via [@Delta_comm](#): english.deltacommissaris.nl/delta-programm...

[#DeltaProgramme2020](#)

4

10

Wat doen bedrijven? Water als kans!

Woon-werkbos

Voorbeeld bedrijventerrein met water

Welkom bij Piet Tulner 06 30 49 65 29 ook voor groepen tot 40 personen!

Boer bier water:

<https://www.boerbierwater.nl/>

**MINISTER CORA VAN NIEUWENHUIZEN ONDER DE INDRUK VAN BOER
BIER WATER**

Bavaria

Hergebruik van water, stoffen en energie uit afvalwater

Zuivering van communaal en industrieel afvalwater is van belang om aan de lozingseisen te voldoen. Daarnaast beschouwen we afval(water) niet langer alleen als een te zuiveren en te verwerken afvalproduct, maar ook als een bron van duurzame energie, grondstoffen en schoon water. Dit past in de maatschappelijke transitie naar een circulaire economie. Hergebruik van water is in sommige gebieden directe noodzaak, in andere gevallen biedt het voordelen zoals uitbreiding van de productiecapaciteit zonder dat extra (grond)water nodig is. Ook terugwinning en hergebruik van stoffen uit afvalwater en reststoffen die ontstaan

En ook:

UW WATERSCHAP

- **Universiteit legt droogte uit**

<https://universiteitvannederland.nl/college/nederland-droogt-uit-hoe-kan-dat>

- **Ondernemers in regenwater**

<https://www.mijnwaterfabriek.nl/>

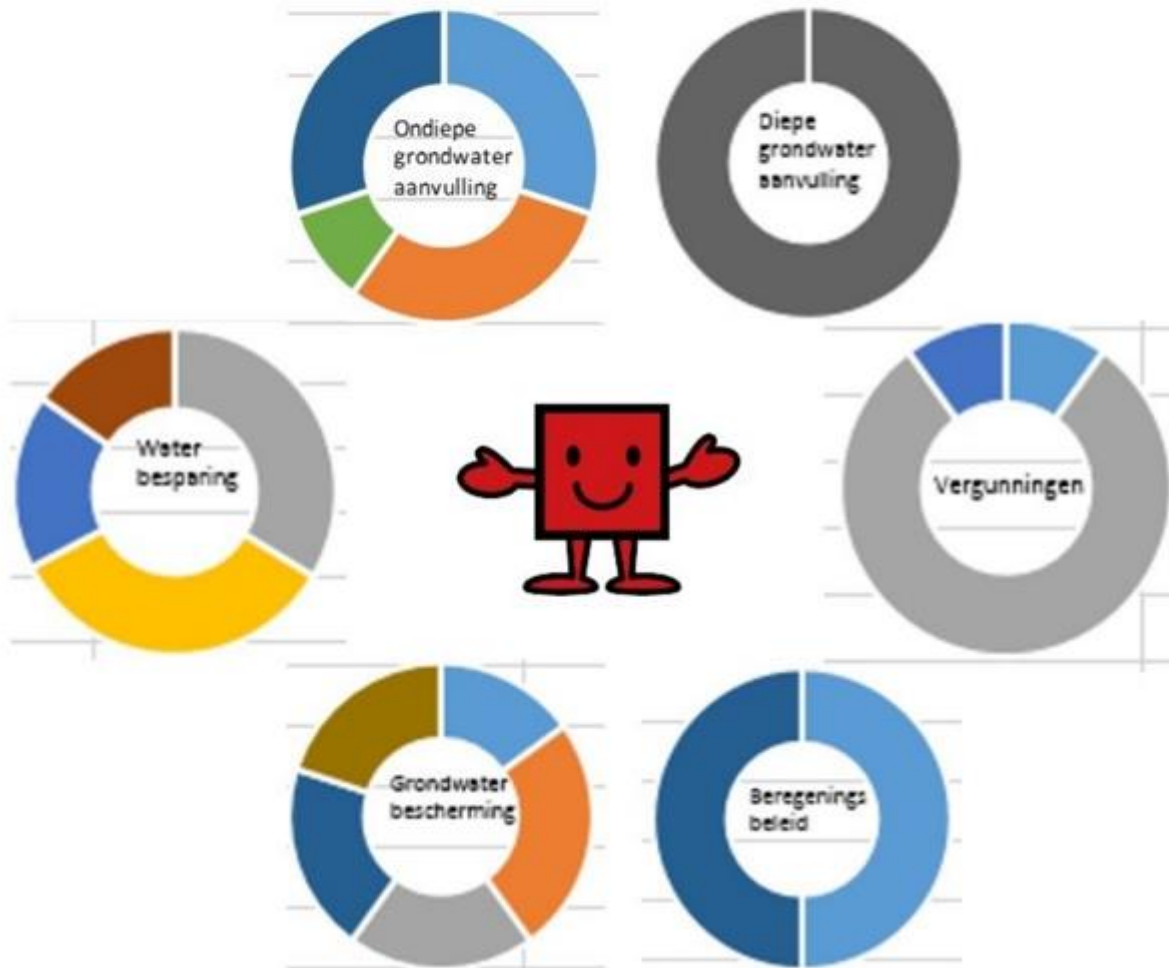
- **Watervriendelijk tuinieren**

<https://www.tuinbranche.nl/vrijepagina/waterpagina>

Brede aanpak

Veel partijen aan zet

- Waterschappen
- Gemeenten
- Drinkwaterbedrijven
- Burgers/consumenten
- Bedrijven
- Natuurterreinbeheerders
- Landbouw
- Maatschappelijke organisaties
- Limburg, Vlaanderen, NRW
- Bodemenergiesector
- Provincie

Grote belangen!

UW WATERSCHAP

Waar liggen waterbergingen?

Wat is de waterstand in het voorjaar?

Welke teelten zijn (nog) mogelijk?

Wie betaalt wat?

Kennis van het gebied en draagvlak keihard nodig!!!

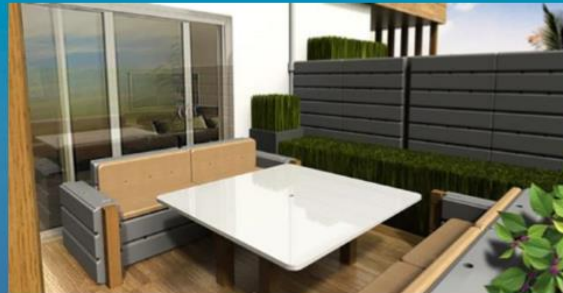

- Feiten rond droogte
- Effecten en wat is de schade?
- Aanpak bij Waterschap De Dommel
- Wat doet de provincie
- Wat doen gemeentes
- Wat doen anderen
- *Wat kun je zelf doen ... infiltreren !*

Wat kun je zelf doen? Heel veel!

meer pluspunten

- bewustwording

Eenvoudige ideeën

<http://zw14.nl/folder-regenwater-in-de-tuin/>

Regenton die zelf leegloopt

Een regenton die zichzelf leegt als hij vol is, voorkomt dat hij dichtgroeit met algen of een kweekvijver wordt voor muggen.

Zorgen dat de ton zichzelf leeg hevelt, kan door een slang onderaan de regenton aan te sluiten en via een bocht naar boven naar de gewenste leegplaats te leiden. Als de ton tot aan de hoogte van de bocht van de slang gevuld is, start het leeg hevelen automatisch. Bij een flinke regenbui vult de ton zich weer met vers water. Hoe vol de ton na een regenbui is, hangt af van het moment van hevelen.

Omdat de slang bevestigd is op de plaats van een eventueel kraantje, kan het vullen van een gieter of emmer eenvoudig van bovenaf door het deksel van de ton te lichten. Het is slim om eens in de zoveel tijd de bladeren of andere rommel van de bodem van de ton te verwijderen.

Hoeveel capaciteit moet een regenton hebben?

Bij een dak van 25m² met 1 regenpijp is een regenton van tenminste 200 liter nodig. Met het water in je regenton, kun je in een droge tijd de planten water geven. Zorg dat de regenton leeg is als er een grote regenbui voorspeld is!

Het installeren van een hevel aan de ton

Voor het bevestigen van de regenpijp aan de regenton is een bocht met bevestigingsstukken ter dikte van de regenpijp nodig. Zo komt het regenwater via het deksel in de ton. Een vulautomaat is niet nodig. De dikke slang van een zogenoemde 'overloopset' (zeker geen tuinslang) is te bevestigen aan de uitgang waar gewoonlijk het kraantje zit. Via een (zelfgemaakte) haak wordt de slang op de gewenste vulhoogte van de ton bevestigd en vervolgens naar het bloemperk, gazon of de vijver geleid waar het water bij leging gewenst is.

Regenpijp

Overloopset

De overloopset bestaat uit een flexibele slang met een voorbewerkt einde, die eenvoudig aan de regenton is te bevestigen.

Hoogste waterniveau

Hevel

Laagste waterniveau

The next big thing will be a lot of small things

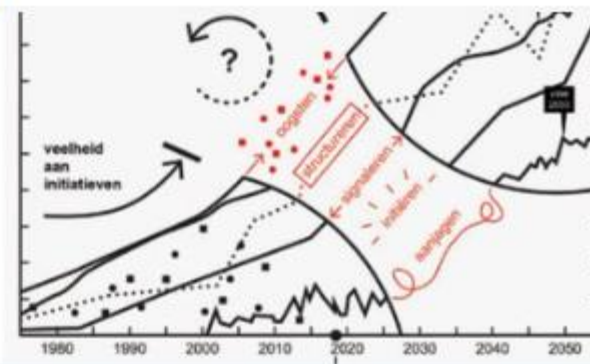
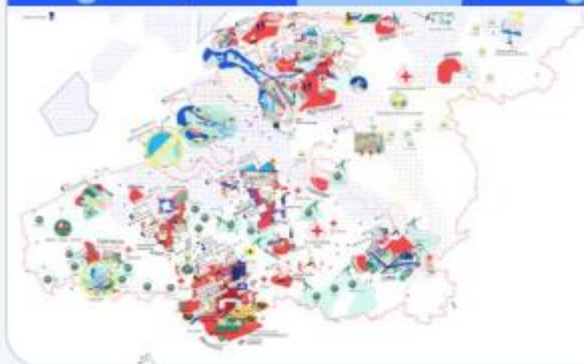
UW WATERSCHAP

Joks Janssen @JoksJanssen · Jun 19

Met heel veel kleine projecten kun je toch een grote beweging veroorzaken — boeiend essay @joachimdeclerck over de onvermijdelijke verbreding van de wateropgave en de noodzaak om dwars door de sectoren en schalen heen te denken en doen deltacommissaris.nl/nieuws/nieuws/...

The next big thing will be a lot of small things

1

10

12

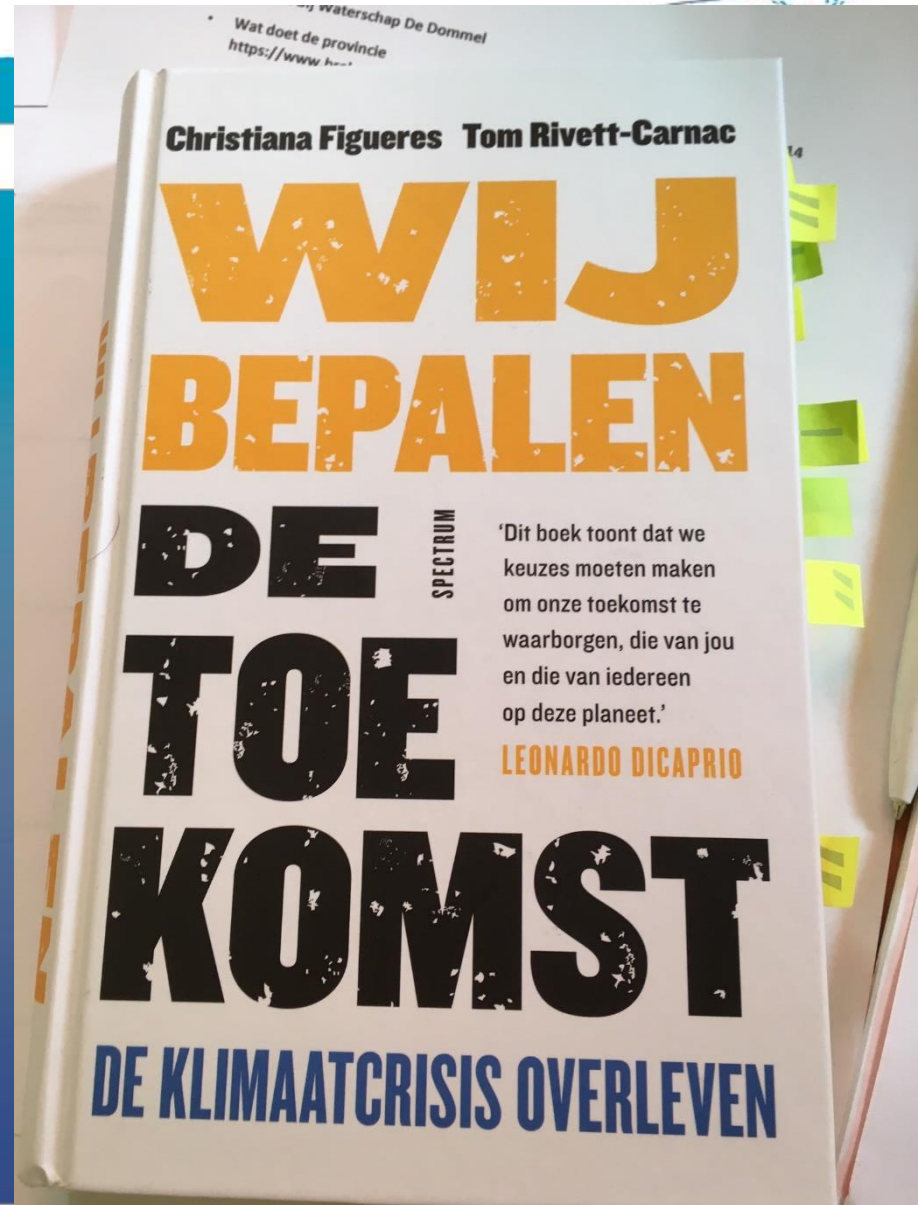
Jullie bepalen de toekomst

Wat is jouw belang

Wat zijn belangen van anderen...

Macht !

Wie kan niet opkomen voor zichzelf

Infiltreer: ga de politiek in

Tien actiepunten

ACTIEPUNT 10: *Ga de politiek in*

En dan nu eindelijk het actiepunt dat volgens ons het belangrijkste is. Democratische stelsels worden door de klimaatcrisis bedreigd en moeten zich verder ontwikkelen om de problemen het hoofd te bieden. Om ze daarin te steunen, moeten we actief participeren.

De transitie naar een regeneratieve wereld is alleen mogelijk als we stabiele politieke stelsels hebben die ontvankelijk

If you can't beat them: **Join them!**

UW WATERSCHAP

Veilig duurzaam

Frustraties

Gelijkgestemden

Jezelf kunnen zijn

Gezamenlijke zorg

Gezonde aarde

Invloed burgers

Eisen

Doen!

Infiltreer !

UW WATERSCHAP

Zorg dat je stemrecht krijgt

Denk mee bij verkiezingsprogramma's

... ieder bij een andere politieke partij ...

Idem voor OR MR COR ANWB verzekeringsmij etc.!

Bouw je netwerk op, juist ook buiten je bubble

Hartelijk dank voor je aandacht

UW WATERSCHAP

Bron: Djanko/Stichting RIONED